

עמ"ת 40674/10/15 - מדינת ישראל נגד מ מ

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 40674-10-15 מדינת ישראל נ' מ (עציר)

בפני כבוד השופטת תמר נאות פרי
העוררת מדינת ישראל
נגד
המשיב מ מ (עציר)

החלטה

ערר על החלטת ביהמ"ש השלום בחדרה (כב' השופט קפלן) במ"ת 27123-10-15, מיום 20.10.15.

רקע כללי -

כנגד המשיב הוגש כתב אישום ובו מיוחסות לו עבירות של התפרעות (לפי סעיף 152 לחוק העונשין, תשל"ז-1977) והפרעה לשוטרי בנסיבות מחמירות (לפי סעיף 275א לחוק העונשין).

האירוע הרלבנטי, התרחש ביום 10.10.15, כאשר הוצב כוח משטרה ברח' אלמידאן באום אל פחם, סמוך לכניסה לעיר, וזאת עקב התקהלויות והתפרעויות במקום, אשר התרחשו בימים 9.10.2015 ו-10.10.2015, נוכח האירועים הביטחוניים בתקופה האחרונה.

במקום התקהלו עשרות אנשים והפרו את הסדר הציבורי, ולפי הנטען בכתב האישום, המשיב היה אחד מאותם מתקהלים ובשלב מסוים השליך אבנים אל עבר השוטרים.

נוכח האמור, הוגש כתב האישום כמתואר מעלה ביחד עם בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים.

בדיון שהתקיים ביום 20.10.15, בבקשה למעצר עד תום ההליכים, פתח בא כוחו של המשיב בכך שמסר לפרוטוקול כי הוא מסכים שקיימות ראיות לכאורה לצורך הדיון בבקשת המעצר, מסכים שקיימת עילת מעצר, ומבקש למקד את הדיון בשאלת חלופת המעצר. הסניגור הציע שלושה ערבים אשר יוכלו לפקח על המשיב (אמו, אביו וגיסו), במעצר בית בביתו באום אל-פאחם. לאחר שמיעת המפקחים המוצעים ושאר טיעוני הצדדים, ניתנה ההחלטה נשוא הערר ובה נקבע כי חלופת מעצר הבית כפי שהוצעה מסוגלת לתת מענה למסוכנות הרלבנטית וכב' השופט קמא הורה על מעצר בית בפיקוח שני ההורים והפקדות כספיות.

הערר -

בהודעת הערר, כמו גם במהלך הדיון, טענה המדינה (העוררת) כי החלופה אינה מהווה מענה הולם, כי נוכח הנסיבות הקונקרטיות שקשורות למשיב (תוך הפנייה למעורבותו בהליך פלילי נוסף אשר טרם הסתיים), כמו גם נוכח הנסיבות הקשורות למצב הביטחוני בארץ - מן הראוי להורות על מעצר עד תום ההליכים.

המשיב מנגד, סומך ידיו על החלטת בימ"ש קמא וסבור כי החלופה הולמת את הנסיבות.

לאחר ששמעתי את טענות הצדדים, עמדתי היא, כי דין הערר להתקבל.

באשר לתשתית הראייתית -

במהלך הדיון שהתקיים בערר, העלה הסניגור טענות גם בכל הנוגע לתשתית הראייתית.

הערתי, כי אני מוצאת קושי מסוים בכך שבמהלך הדיון בביהמ"ש קמא הייתה הסכמה לגבי קיומן של ראיות לכאורה ולעומת זאת, בשלב הדיון בערר, הועלו טענות לגבי הראיות, תוך שהסניגור מציין שהוא הסכים לכך שקיימות ראיות לכאורה, אך ביקש לטעון לגבי עוצמתן - וזאת שעה שלא ראיתי כל טענה לגבי העוצמה או "כרסום" אפשרי בפרוטוקול של ביהמ"ש קמא. יש טעם לפגם בהעלאת טענות בכל הנוגע לתשתית הראייתית (בין אם לגבי היעדרה ובין אם לגבי עוצמתה) רק בשלב הערר. ככל שהסניגור רצה לסייג את הסכמתו בכל הנוגע לקיומן של ראיות לכאורה ורצה להעלות טענות באשר לעוצמת הראיות - היה עליו לעשות כן בבימ"ש קמא ולפרט את טיעונו. או אז, כב' השופט קמא היה מתייחס לנושא זה בהחלטתו וניתן היה (אם היה צורך), לבחון את קביעותיו אלו במסגרת הערר, אך אין מקום להעלות לראשונה את הטענות רק בשלב הנוכחי - ויכול מאד להיות שמן הראוי היה לדחות את הטענות בהקשר זה על הסף.

עם זאת, ביקשתי שתיק החקירה יועמד לעיוני על מנת לבחון בעצמי את התשתית הראייתית.

עיון במסמכים מלמד שאכן קיימות ראיות לכאורה ברף הנדרש בשלב הזה באשר לטענה לפיה המשיב השליך אבנים לעבר השוטרים - ואפנה לראיות הבאות:

המשיב עצמו מודה כי הוא היה באזור שבו התקיימה ההפגנה (הלא חוקית) או ההתקהלות האמורה, ומאשר שהוא היה באזור הרלבנטי בשעה 21:00 לערך. לטענתו, הוא לא השליך אבנים על השוטרים אלא שעבר בדרך באופן אקראי, ראה קהל במנוסה, וכדבריו "פתאום אני מרגיש משהו נוגע לי בגב וברגל". אותו "דבר" היה למעשה כדור ספוג אשר נורה לעברו ע"י אחד השוטרים וראו כי אין מחלוקת באשר לכך שהמשיב אכן נפגע מכדור ספוג כאמור הן בגבו והן ברגלו ובהקשר לכך קיימות בתיק אף תמונות שמראות את הפגיעה. לכן, ככל שעסקינן בהודעה הראשונה של המשיב, אזי שהוא מודה שהיה באזור הרלבנטי, מודה כי הוא נפגע בגב וברגל אלא שטוען שהוא לא היה מעורב בהשלכת האבנים אלא התכוון להגיע לבית הקפה על מנת לשבת עם כמה חברים ולעשן נרגילה וכאשר ראה שכולם בורחים, החל אף הוא לברוח.

בהודעה של גל טולדנו, סגן מפקד יס"מ חוף, קיימת התייחסות לאירועים. לא אסקור את התיאור המלא של התפתחות

האירוע ורק אפנה לכך שבהתאם לדברים שמסר עד זה, באירוע הושלכו אבנים רבות לעבר הכוח, כמו גם בקבוקי תבערה (בקת"בים) (עמ' 2 שורות 19-21), והאירוע ביום 10.10.2015 כלל למעשה שני "גלים" של הסלמה, כאשר לאחר ה"גל הראשון" ניסה הכוח להבליג ולא להגיב ורק בשלב מאוחר יותר, סביב שעה 21:00, החלה פעילות וכדבריו של טולדנו: "לא יכולתי כבר יותר לספוג את הדברים הנזרקים לעברנו בגלל הכמות והתדירות וכי זה התחיל לפגוע בכוחות" (עמ' 2 שורה 28) ואז הורה העד לכוח לנוע לכיוון ההמון אשר השליך לעברם את האבנים ובקבוקי התבערה. עד זה מתאר באופן כללי את התפתחות האירוע, אך אינו מספק מידע מדויק לגבי המשיב הספציפי באשר הוא לא היה מעורב בירי כדור הספוג לעברו ואף לא במעצר הפיזי שלו.

עד נוסף אשר התייחס באופן כללי להתפרעויות, ליידוי האבנים והשלכת בקבוקי התבערה לעבר השוטרים במועד הרלבנטי ובשעה הרלבנטית היה רמי ידען, מפקד תחנת המשטרה באום אל פחם, אשר אף מסביר שאכן האירוע התפתח בכמה שלבים, כאשר בהתחלה חברו יחדיו כמה צעירים בודדים ולאחר מכן התווספו צעירים רבים נוספים אשר המשיכו להשליך אבנים ובקת"בים תוך כדי צעקות "מוות ליהודים" וכי למעשה המדובר היה באירועים שהתחילו ב-9.10.15 והמשיכו ב-10.10.15, תוך שהמצב מחמיר.

השוטרים אשר היו מעורבים באופן נקודתי במעצר של המשיב, תיארו את נסיבות ירי כדור הספוג לעברו והמעצר. השוטר הראשון היה סגן מפקד הצוות אלמוג מאקר, אשר מסר את הודעתו ביום 11.10.15. הוא מסביר כי בזמן ביצוע המעצר, פעלו יחד עמו לירן יוסף ושוטר נוסף בשם אלעד מיס"מ דן. לטענתו של עד זה (שורה 18), המשיב אותר כשהוא זורק אבנים לעבר הכוח, בוצע אומדן טווח בינו לבין הכוח באמצעות מכשיר אשר מכונה "מת"ל" (מכשיר אשר מודד את הטווח לצורך כדורי הספוג) ואז בוצע ירי לעבר המשיב אשר נפל עקב הפגיעה ולאחר מכן הגיע אליו הכוח והודיע לו על מעצרו. שוטר זה (בשורה 20) מסביר כי הוא עצמו ראה את המשיב זורק אבנים אל עבר הכוח והוא אף ציין זאת בדו"ח הפעולה שלו. הוא מסביר כי המרחק בינו לבין המשיב בעת שהוא ראה אותו משליך את האבנים היה כ-14 מ', מסביר כי הייתה תאורת רחוב במצב סביר באותה עת וכי הוא קיים קשר עין רציף עם המשיב וכי לא היו אנשים נוספים סביבו אשר לבשו פרטי לבוש זהים (מכנס ג'ינס כחול וחולצה בצבע בורדו - וראו כי מהתמונות של המשיב במועד המעצר עולה כי אכן כך הוא היה לבוש).

השוטר השני, לירן יוסף, בהודעתו מיום 11.10.15, אישר שהוא היה בצוות יחד עם אלמוג מאקר ושוטר נוסף בשם אלעד ואף הוא מאשר שהוא ראה את מידי האבנים, ראה את המשיב מיידה אבנים, מדד את המרחק בינו לבין הכוח (אשר היה 14 מ') וכי בוצע הירי של כדור הספוג אל עבר המשיב - אשר נפל ולאחר מכן נעצר. שוטר זה (בשורות 15 ו-16) מדגיש כי הוא עצמו ראה את המשיב זורק אבנים, כי זה היה יחסית קרוב מבחינת יכולת הזיהוי וכי תנאי התאורה היו טובים. שוטר זה מסר הודעה נוספת ביום 13.10.15 ובה הוא חוזר על גרסתו לפיה הוא ראה את המשיב, אשר לבש חולצה בורדו, כמשליך אבנים לעבר הכוח הנוסף אשר היה למטה.

השוטר השלישי, אלעד כהן, לוחם ביס"מ דן, מסר הודעה ביום 12.10.15, ומאשר שהיה יחד עם שני השוטרים הקודמים בזירה. השוטר (בשורה 18 להודעתו) מסביר, כי הוא זיהה את המשיב אשר לבש חולצה בצבע בורדו ומכנס ג'ינס כחול, זורק אבנים לעבר הכוח שהיה למטה והוא ירה בו כדור ספוג. ממשיך ומתאר שוטר זה, כי המשיב נפל על הרצפה עקב כדור הספוג והכוח רץ לעברו, תוך שהוא שומר על קשר עין, ושם בוצע המעצר.

לאחר שנגבו העדויות המתוארות מעלה משלושת השוטרים, נחקר שוב המשיב וביקש להתייחס לדברים שמסרו השוטרים. המשיב, טוען שוב, כי הוא הלך לתומו, לבדו, כאשר מסביבו הרבה אנשים והיה בדרך לבית הקפה על מנת לשבת עם חבריו. לטענתו, באזור שבו הוא הסתובב "כולם סתם הלכו ברחוב" ולא היו זריקות אבנים או התפרעויות. לטענתו, הוא בכלל לא ראה שוטרים באזור וכאשר התבקש להסביר כיצד מתיישבת גרסה זו עם הראיות שקיימות לגבי כך שבאזור היו כוחות משטרה רבים בשני מוקדים שונים, הוא טען שלא היו שוטרים באזור. המשיב בהמשך מתבקש להתייחס לעדויות של שלושת השוטרים וטוען שהם כולם מהווים צוות אחד ביחד והם "בטח שקרנים" כיוון שהוא לא זרק דבר (עמ' 4 שורה 103).

דומה, כי די בשלוש העדויות של השוטרים המתוארות מעלה, בנוסף על הדברים שמסר המשיב, על מנת לבסס את הקביעה לפיה קיימות ראיות לכאורה בכל הנוגע לכך שהמשיב אכן יידה אבנים אל עבר הכוח.

עילת מעצר -

הסניגור הסכים במהלך הדיון בבית המשפט קמא, כי קיימת עילת מעצר ככל שיש ראיות לכאורה ודומה, כי אין צורך להכביר מילים בהקשר זה. לשיטתי, אכן התנהלות כגון זו המתוארת בכתב האישום מלמדת על מסוכנות באופן כללי.

לאמור לעיל יש להוסיף, כי המשיב אשר בפנינו, יליד 1997, הועמד לדין בינואר השנה (בעודו קטין) בבית המשפט לנוער בחדרה בין עבירת אלימות - גרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, במסגרת ת"פ 55007-01-15. המשיב הודה בביצוע המעשים המיוחסים לו באותו התיק, ונקבע כי ביצע את העבירה, אך הוא עדיין לא הורשע והתיק ממתיק לשמיעת טיעונים לעונש ביום 6.12.2015. לכן, למשיב אין הרשעה פלילית בעברו - אלא שיש חשיבות לעובדה שבעודו ממתיק לגזר דינו בעבירת אלימות, הוא מוצא עצמו מעורב, כך לכאורה, באירועים נשוא ההליך הנוכחי, תוך הפגנת אלימות כלפי כוחות המשטרה.

לכן, קיימת עילת מעצר באופן כללי בשל אופי העבירות המיוחסות למשיב, וביתר שאת, במקרה הקונקרטי, בשל שאין המדובר בצעיר ללא כל הסתבכות קודמת בפלילים.

חלופת מעצר -

עמדת העוררת היא כי במקרים כגון אלו, אין מקום לשקול חלופת מעצר, שכן המסוכנות שגלומה בעבירות אינה מאפשרת להסתפק בחלופת מעצר. עמדה זו הובעה, בין היתר בבש"פ 8576/00 **מדינת ישראל נ' מחמוד יוסף אלג'מל**, פ"ד נד(5) 817, 818 (אשר ניתן בעניינו של מי שהיה מעורב במהומות בתאריך 1.10.2000 באזור כפר ג'ת); בש"פ 7171/00 **מדינת ישראל נ' מוחמד מחמוד חאמד**, פ"ד נד(4) 729, 730 (אשר אף שם התברר עניינו של מעורב במאורעות אוקטובר 2000 ויוחסה לו עבירה של זריקת אבנים לעבר שוטרים באזור נצרת); בש"פ 379/09 **מדינת ישראל נ' פלוני** (14.01.2009); בש"פ 251/14 **מדינת ישראל נ' פלוני** (14.01.2014); ובש"פ 2807/14 **מדינת ישראל נ' פלוני** (16.04.2014).

עם זאת (וכפי שכתבתי בעמ"ת 24985-07-14 **אג'בריה נ' מדינת ישראל** (17.7.2014)) - יש לראות כי במרבית המקרים הדומים, קובעים השופטים כי רף המסוכנות תלוי במצב בארץ וכי ההכרעה מושפעת במידה רבה מן התקופה בה אנו נמצאים (מ"ת (י-ם) 20902-10-15 **מדינת ישראל נ' כרים אבו חדיר** (18.10.2015); מ"ת (י-ם) 23868-12-14 **מדינת ישראל נ' עומר שוויקי** (01.01.2015); מ"ת (י-ם) 14628-10-15 **מדינת ישראל נ' מוחמד בורקאן** (18.10.2015)). במרבית ההחלטות בהן נקבע כי יש מקום למעצר עד תום ההליכים הוסף טרם סיום כי עם שינוי העתים, יהא מקום לשקול מחדש את רף המסוכנות, את הסיכוי להישנות המעשים וכנגזר מכך - את האפשרות להסתפק בחלופת מעצר.

עוד יש לראות כי בחלק מהמקרים שנסקרו מעלה (ומקרים דומים נוספים) - בהם הורו הערכאות על מעצר עד תום ההליכים - היה זה בשל שהחלופות שהוצעו נפסלו משום שהיו בביתם של הנאשמים, במקום שממנו בוצעו העבירות, המקום שממנו נזרקו האבנים או בקבוקי התבערה, ובפיקוח ההורים, אשר לעיתים לא הביעו הסתייגות מהמעשים.

בנוסף, יש לראות כי קיימים מקרים דומים אשר בהם הורו הערכאות על שחרור משיבים בנסיבות דומות למעצרי בית, לאחר הגשת תסקירי מבחן, כאשר בין יתר השיקולים צוין כי חלף כחודש וחצי ממועד המהומות והמעצר ועד ההחלטה, וכי יש בחלוף הזמן כדי להקלות את המסוכנות פן תפרוצנה מהומות דומות בהן ישתתפו המשיבים, כמו גם מימד מרתיע (כגון עמ"ת (חי') 765-04-09 **מדינת ישראל נ' מוחמד ג'בארין** (03.04.2009), עמ"ת (חי') 3257-01-09 **מדינת ישראל נ' חמוד** (9.2.2009) ועמ"ת (חי') 4291-01-09 **מדינת ישראל נ' סולימן** (9.2.2009)).

לשיטתי, החלופה שעליה הורה כב' השופט קמא, אינה מספיקה.

ראשית, אני סבורה שמן הראוי היה להציע חלופה מרוחקת ממקום מגוריו של המשיב, שכן המסוכנות כרוכה, בין היתר, בסביבה שבה בוצעה העבירה, בקהל שאליו חבר המשיב, באפשרות שהוא מהווה חלק מקהל של צעירים אשר חברו להם יחדיו לבצע את אותן עבירות לכאוריות ואני סבורה כי יש מקום להרחיק אותו מאותו ציבור, מאותם חברים והרחקה שכזו תתרום משמעותית להפחתת הסיכוי שמא הוא יפר את תנאי מעצר הבית וישתתף שוב באירועים אשר במסגרתם ייפגעו שוטרים או שיעשו מאמצים לפגוע בשוטרים.

שנית, אני סבורה, שיש קושי משמעותי בפיקוח מצד האם. האם נחקרה ע"י כב' השופט קמא ובמסגרת חקירתה הסבירה כי המשיב בוודאי שלא ביצע כל עבירה והיא אף לא הייתה מודעת להרשעה המתוארת מעלה. אין כמובן לפסול אם מלשמש כמפקחת בשל העובדה שהיא סבורה שמן הראוי לזכות את בנה מהאישומים המיוחסים לו וברור שגם המשיב וגם אמו זכאים לטעון לחפותו ולנהל את ההליך במטרה לשכנע באותה חפות - אך העובדה שהאם בכלל לא ידעה גם על המעורבות שלו בהליך הקודם (ואזכיר כי שם נקבע כי הוא ביצע את העבירה והוא ממתין לגזר דינו), היא העובדה אשר מעוררת בעיני סימני שאלה לגבי האם. אחת מן השתיים: או שהאם מודעת להליך הפלילי הנוסף ומסרה תשובה שאינה מהימנה כאשר נשאלה אם היא יודעת על אותו הליך; או שהאם אכן אינה מעורבת בחיי הבן ואינה יודעת שהוא הואשם, אינה יודעת שהיו דיונים בביהמ"ש, אינה יודעת שהוא הודה בביצוע העבירה ושהו ממתין לגזר דין ואז המסקנה הינה - שאין כמעט קשר בין המשיב לבין האם, ואני בספק אם במצב דברים שכזה היא אכן יכולה להוות גורם מפקח ככל שעסקינן בצורך לשמור על כך שהמשיב לא ייצא מהבית, לא ישתתף בהתקהלויות ואני בספק אם היא תתקשר למשטרה במקרה והוא ייצא מהבית ויפר את תנאי המעצר.

אשר על כן, החלופה שגובשה אינה הולמת.

לכן, אני מורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים ושככל שניתן יהיה להציע חלופה נוספת במקום מרוחק ותוך הוספת מפקחים - יהיה מקום להגיש בקשה ולקיים דיון חוזר בביהמ"ש קמא.

ניתנה היום, י"ב חשוון תשע"ו, 25 אוקטובר 2015, במעמד
הצדדים.